

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [*PRIIT PIKAMĀĒ*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 29. septembrī¹

Lieta C-640/20 P

**PV
pret**

Eiropas Komisiju

Apelācija – Civildienests – Psiholoģiska vardarbība – Medicīniski atzinumi –
Nepamatota prombūtne – Atalgojums – Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi –
11.a pants – Interesu konflikts – 21.a un 23. pants – Valsts krimināltiesības –
Disciplinārlieta – Atstādināšana no amata – Akta atsaukšana – Interese celt prasību –
Jauna disciplinārlieta – Atkārtota atstādināšana no amata

I. Ievads

1. Apelācijas sūdzībā PV lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2020. gada 30. janvāra spriedumu PV/Komisija (T-786/16 un T-224/18, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, nav publicēts, EU:T:2020:17), ar kuru tā ir noraidījusi lūgumus konstatēt, ka viņš ir cietis no psiholoģiskas vardarbības, atcelt vairākus tiesību aktus un piespriest Eiropas Komisijai atlīdzināt materiālos zaudējumus un morālo kaitējumu, kas viņam esot nodarīts laikā, kad viņš bija Komisijas ierēdnis.

2. Šī apelācijas sūdzība, kas attiecas uz Eiropas civildienesta tiesībām, ietver desmit pamatus, kuros būtībā ir apstrīdēti lielākā daļa būtisku konstatējumu, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētajā spriedumā saistībā ar PV prasījumiem par atcelšanu. Saskaņā ar Komisijas lūgumu šajos secinājumos uzmanība tiks koncentrēta uz pirmajiem diviem apelācijas pamatiem, kā arī uz astoto apelācijas pamatu. Izskatot šos pamatus, man būs jāanalizē virkne līdz šim neaplūkoti juridisko jautājumu, proti, vai dalībvalstu krimināltiesības ir paredzēts piemērot Savienības ierēdņiem, objektivitātes pienākums civildienestā un iespēja vērsties Vispārējā tiesā ar atcelšanas prasību pret administratīvu lēmumu pēc tā atsaukšanas.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

II. Atbilstošās tiesību normas

3. Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu, redakcijā, kas piemērojama šajā lietā (turpmāk tekstā – “Civildienesta noteikumi”), 11.a pantā ir noteikts:

“1. Pildot savus pienākumus, un kā šeit turpmāk paredzēts, ierēdnis nedrīkst aplūkot jautājumus, kuros tam ir tieša vai netieša personīga interese, piemēram, lai mazinātu savu neatkarību, jo īpaši ģimenes un finansiālās intereses[, ar 2. punktā minēto izņēmumu].

2. Lai risinātu iepriekš minētos jautājumus, ikviens ierēdnis, uz kuru tie attiecas, pildot savus pienākumus, nekavējoties informē iecelēj institūciju. Iecelēj institūcija veic attiecīgus pasākumus un, jo īpaši, tā var atbrīvot ierēdni no atbildības šajā jautājumā.

3. Uzņēmumos, kuri ir pakļauti tās iestādes institūcijai, kurā ierēdnis strādā vai kuriem ir darījumi ar šo iestādi, ierēdnis nedrīkst tieši vai netieši saglabāt vai iegūt tāda veida vai apmēra daļu, kas varētu kaitēt tā neatkarībai, veicot savus pienākumus.”

4. Civildienesta noteikumu 12.a pantā ir paredzēts:

“1. Ierēdņi atturas no jebkāda veida psiholoģiskas [vardarbības] vai seksuālas uzmākšanās.

2. Pret ierēdņi, kurš ir bijis psiholoģiskas vai seksuālas uzmākšanās upuris, iestādē nedrīkst rasties aizspriedums. Pret ierēdņi, kurš ir iesniedzis pierādījumus par psiholoģisku vai seksuālu uzmākšanos, iestādē nedrīkst rasties aizspriedums, ja ierēdnis ir rīkojies godīgi.

3. “Psiholoģiska uzmākšanās [vardarbība]” ir jebkāda nepiedienīga rīcība, kas notiek kādā laika posmā, tā atkārtojas un ir sistemātiska un ietver fizisku rīcību, mutisku vai rakstu valodu, žestus vai citu tīšu rīcību, un kas varētu radīt kaitējumu jebkuras personas personībai, cieņai vai fiziskai, vai psiholoģiskai integritātei.

[..]”

5. Civildienesta noteikumu 19. panta pirmajā daļā ir noteikts:

“Ierēdnis bez iecelēj institūcijas atļaujas ne uz kāda pamata nevienā tiesas procesā neizpauž informāciju, kuru viņš uzzinājis, veicot savus pienākumus. Atļauju noraida vienīgi tad, ja tas nepieciešams Savienības interesēs un ja šāda noraidīšana attiecīgajam ierēdnim nerada krimināltiesiskas sekas. Ierēdnim šis pienākums ir saistošs arī pēc aiziešanas no dienesta.”

6. Civildienesta noteikumu 21.a pants ir formulēts šādi:

“1. Ierēdnis, kurš saņem rīkojumus, kurus tas uzskata par nepareiziem vai par tādiem, kas varētu radīt nopietnas grūtības, rakstiski informē savu tiešo priekšnieku, kurš, ja informācija tiek sniegta rakstiski, atbild rakstiskā veidā. Ja tiešais priekšnieks apstiprina rīkojumus, bet ierēdnis uzskata, ka šāds apstiprinājums nav atbilstoša reakcija uz viņa bažām, saskaņā ar 2. punktu ierēdnis rakstiskā veidā nosūta jautājumu hierarhiski nākamajai augstākajai iestādei. Ja pēdējā rakstiski apstiprina rīkojumus, ierēdnis tos izpilda, ja vien tie nav acīmredzami nelikumīgi vai nepārkāpj attiecīgos drošības standartus.

2. Ja tiešais priekšnieks uzskata, ka rīkojumi tūlīt jāizpilda, ierēdnis tos izpilda, ja vien tie nav acīmredzami nelikumīgi vai nepārkāpj attiecīgos drošības standartus. Pēc ierēdņa pieprasījuma tiešajam priekšniekam ir pienākums šādus rīkojumus dot rakstiski.

3. Ierēdnim, kas informē savus priekšniekus par rīkojumiem, kurus viņš uzskata par nepareiziem vai par tādiem, kas varētu radīt nopietnas grūtības, šajā sakarībā netiek radīts nekāds kaitējums.”

7. Civildienesta noteikumu 23. panta pirmajā daļā ir noteikts:

“Privilēģijas un neaizskaramību, ko bauda ierēdņi, piešķir vienīgi Savienības interesēs. Saskaņā ar Protokolu par privilēģijām un neaizskaramību Eiropas Savienībā ierēdņi nav atbrīvoti no savu personisko pienākumu izpildes vai no spēkā esošo tiesību aktu un politikas priekšrakstu ievērošanas.”

8. Civildienesta noteikumu 24. pants ir formulēts šādi:

“Savienība palīdz visiem ierēdņiem, jo sevišķi tiesvedībā pret jebkuru personu, kura izsaka draudus, apvainojumus vai veic apmelojošas darbības vai izteikumus, vai uzbrūk personai vai īpašumam, kuru ierēdnis vai viņa ģimenes loceklis guvis sava amata vai pienākumu dēļ.

Šādos gadījumos Savienība kopīgi un katra atsevišķi atlīdzina ierēdnim radušos zaudējumus tiktāl, ciktāl ierēdnis neradīja zaudējumus ne apzināti, ne arī aiz nopietnas nolaidības, un tas nav saņēmis atlīdzību no personas, kura nodarīja zaudējumus.”

9. Civildienesta noteikumu 59. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“1. Ierēdnis, kurš pierāda, ka viņš nespēj veikt savus pienākumus slimības vai nelaimes gadījuma dēļ, ir tiesīgs saņemt slimības atvaļinājumu.

Attiecīgais ierēdnis iespējami drīz paziņo iestādei par savu darbnespēju un vienlaikus norāda savu pašreizējo adresi. Neierodoties darbā ilgāk nekā trīs dienas, viņš uzrāda medicīnisko izziņu. Šo izziņu nosūta vēlākais piektajā prombūtnes dienā, ko apliecina pasta zīmogs. Ja to neievēro un ja vien izziņa nav nosūtīta no ierēdņa neatkarīgu apstākļu dēļ, ierēdņa prombūtni uzskata par neatļautu [neattaisnotu].

Ierēdnim jebkurā laikā var pieprasīt, lai viņš izietu medicīnisko apskati, ko organizē iestāde. Ja apskati nevar veikt ierēdņa vainas dēļ, viņa prombūtni uzskata par neatļautu no dienas, kad vajadzēja veikt apskati.

Ja apskates laikā izdarītie atzinumi norāda, ka ierēdnis var veikt savus pienākumus, viņa prombūtni, piemērojot nākošo apakšpunktu, uzskata par neattaisnotu no [paredzētās] apskates dienas.

Ja iecelēj institūcijas organizētās medicīnas apskates slēdzienu ierēdnis uzskata par nepamatotu medicīnisku apsvērumu dēļ, ierēdnis vai ārsts, kurš rīkojas viņa vārdā, divu dienu laikā var iesniegt iestādei lūgumu, lai jautājumu nosūta neatkarīgam ārstam atzinuma saņemšanai.

Iestāde nekavējoties nosūta [šo] lūgumu citam ārstam, par kuru vienojas ierēdņa ārsts un iestādes ārsts. Ja šo vienošanos nepanāk piecu dienu laikā pēc lūguma saņemšanas, iestāde izvēlas personu no neatkarīgo ārstu saraksta, ko šim nolūkam sastāda katru gadu, iecelēj institūcijai un Personāla

komitejai kopēji vienojoties. Divu darba dienu laikā ierēdnis var iebilst pret iestādes izvēli, pēc tam iestāde izvēlas citu personu no saraksta un izvēle ir galīga.

Neatkarīgā ārsta atzinums, ko sniedz pēc apspriedes ar ierēdņa ārstu un iestādes ārstu, ir saistošs. Ja neatkarīgā ārsta atzinums apstiprina iestādes rīkotās apskates laikā pieņemto slēdzieni, no apskates dienas prombūtni uzskata par nepamatotu [neattaisnotu]. Ja neatkarīgā ārsta atzinums neapstiprina iestādes rīkotās apskates laikā pieņemto slēdzieni, prombūtni uzskata par pamatotu jebkādos nolūkos.

[..]

3. Neierobežojot disciplinārlietu noteikumu piemērošanu, ja nepieciešams, jebkāda prombūtne, ko uzskata par nepamatotu saskaņā ar 1. un 2. punktu, tiek atvilkta no attiecīgā ierēdņa ikgadējā atvaļinājuma. Gadījumā, ja ierēdnim nav neizmantoju tiesību uz atvaļinājumu, viņš zaudē savu atlīdzību par attiecīgo laikposmu.”

10. Civildienesta noteikumu 60. panta pirmā daļa ir formulēta šādi:

“Izņemot slimību vai negadījumu, ierēdnis var neierasties darbā tikai ar iepriekšēju sava tiešā priekšnieka atļauju. Neskarot jebkurus disciplinārus pasākumus, kas uz to var attiekties, jebkuru neatļautu prombūtni, kas tiek attiecīgi konstatēta, atskaita no attiecīgā ierēdņa ikgadējā atvaļinājuma. Ja viņš ir pilnībā izmantojis savu ikgadējo atvaļinājumu, viņš zaudē atlīdzību par attiecīgo periodu.”

11. Civildienesta noteikumu IX pielikuma 6. panta 5. punktā ir paredzēts:

“Attiecīgais ierēdnis ir tiesīgs noraidīt vienu no kolēģijas locekļiem piecu dienu laikā no kolēģijas izveidošanas. Arī iestāde ir tiesīga noraidīt vienu kolēģijas locekli.

Tai pašā termiņā kolēģijas locekļi var lūgt atbrīvot viņu no pienākuma pildīšanas likumīgu iemeslu dēļ un atkāpjas, ja pastāv interešu konflikts.

[..]”

III. Tiesvedības priekšvēsture, tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

A. Tiesvedības priekšvēsture

12. Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–33. punktā. Šīs tiesvedības vajadzībām to var apkopot šādi.

13. PV, kurš bija Komisijas ierēdnis kopš 2007. gada 16. jūlija, līdz 2009. gada 30. septembrim bija norīkots darbā Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātā (ĢD).

14. PV, uzskatot, ka ir psiholoģiskas vardarbības upuris, 2009. gada 5. augustā iesniedza lūgumu sniegt palīdzību, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu 24. pantu un 90. panta 1. punktu. Šī procedūra tika izbeigta 2010. gada 9. jūnijā, kad Komisijas Izmeklēšanas un disciplinārlietu birojs

izmeklēšanā secināja, ka nav izpildīti Civildienesta noteikumu 12.a panta 3. punktā paredzētie nosacījumi, lai konkrēto rīcību kvalificētu kā psiholoģisku vardarbību, un pēc PV pārceļšanas darbā uz Komisijas Budžeta ģenerāldirektorātu 2009. gada 1. oktobrī.

15. PV 2013. gada 1. aprīlī tika norikots darbā Komisijas Mutiskās tulkošanas ģenerāldirektorāta Budžeta un finanšu pārvaldības nodaļā.

16. Šīs nodaļas vadītājs 2013. gada 12. novembrī iesniedza disciplināro sūdzību par PV uzvedības problēmām, spēkā esošo procedūru nepiemērošanu un nepietiekamu darba ražīgumu.

17. No 2014. gada 8. maija PV vairs neieradās darbā, uzskatot sevi par psiholoģiskas vardarbības upuri, un nosūtīja medicīniskās izziņas, kuras bija izsniedzis viņa ārstējošais ārsts.

18. Komisijas konsultējošie ārsti 2014. gada 27. jūnijā un 10. oktobrī sniedza medicīniskus atzinumus, kuros bija norādīts, ka PV ir spējīgs atgriezties darbā. Pēc tam PV tika uzaicināts uz medicīniskajām pārbaudēm, bet viņš uz šiem uzaicinājumiem neatsaucās.

19. PV 2014. gada 23. decembrī iesniedza otru lūgumu sniegt palīdzību saskaņā ar Civildienesta noteikumu 24. pantu. Ar 2015. gada 12. marta lēmumu iecelēj institūcija nolēma, ka nav pierādījumu par jebkādu psiholoģisku vardarbību pret PV, un secināja, ka ārkārtas pārceļšanas pasākumu piemērošana tāpēc nav pamatota.

20. Uzskatot, ka PV prombūtne nav bijusi pamatota, Komisija pieņēma vairākus lēmumus par ieturējumiem no PV algas.

21. Komisija 2015. gada 10. jūlijā pret PV sāka disciplinārlietu CMS 13/087 par atkārtotu nepakļaušanos savu pienākumu veikšanā, nepiemērotu uzvedību un neattaisnotu prombūtni.

22. Ar 2016. gada 31. maija un 5. jūlija lēmumiem iecelēj institūcija PV prombūtni laikposmos no 2016. gada 5. februāra līdz 31. martam un no 2016. gada 4. aprīļa līdz 31. maijam atzina par nelikumīgu.

23. Ar 2016. gada 11. jūlija lēmumu Individuālo tiesību pārvaldes un maksājumu birojs (*PMO*) no 2016. gada 1. jūlija nolēma apturēt prasītāja algas izmaksu.

24. Ar iecelēj institūcijas 2016. gada 26. jūlija lēmumu, kas pieņemts pēc disciplinārlietā CMS 13/087 izdarītajiem secinājumiem, PV no 2016. gada 1. augusta tika atstādināts no amata (turpmāk tekstā – “2016. gada 26. jūlija lēmums par atstādināšanu”). PV par šo lēmumu iesniedza sūdzību, kas tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2017. gada 2. februāra lēmumu.

25. Ar 2016. gada 31. jūlija paziņojumu Mutiskās tulkošanas ĢD ģenerāldirektors paziņoja PV par savu nodomu atzīt viņa prombūtni no 2016. gada 2. jūnija līdz 31. jūlijam par nelikumīgu un veikt atbilstošus atskaitījumus no viņa algas. Sūdzība, ko PV iesniedza par šo paziņojumu, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2017. gada 17. janvāra lēmumu.

26. Ar 2016. gada 21. septembra iepriekšējās informācijas vēstuli *PMO* informēja PV, ka viņam ir jāatmaksā Komisijai 42 704,74 EUR parāds, kas atbilst viņa nepamatotās prombūtnes laikposmiem. PV iesniegtā sūdzība par šo lēmumu tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2017. gada 17. janvāra lēmumu.

27. Iecelēj institūcija 2017. gada 24. jūlijā atsauc savu 2016. gada 26. jūlija lēmumu par atstādināšanu no amata, un PV ar Cilvēkresursu un drošības ĢD ģenerāldirektora paziņojumu tika informēts, ka 2017. gada 16. septembrī viņš tiks atjaunots amatā Mutiskās tulkošanas ĢD Informācijas tehnoloģiju un konferenču tulkošanas sistēmu nodaļā. Sūdzība, ko PV iesniedza par lēmumu atsaukt viņa atstādināšanu no amata, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2018. gada 15. janvāra lēmumu.

28. Ar 2017. gada 12. septembra paziņojumu PMO direktors veica ieskaitu, savstarpēji kompensējot PV pienākošās summas par laikposmu, kurā viņš tika atstādināts no saviem pienākumiem, un viņa parādus Komisijai, kā rezultātā PV tika pārskaitīti 9550 EUR. Sūdzība, ko PV iesniedza par šo ieskaita paziņojumu, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2018. gada 9. marta lēmumu.

29. 2017. gada 20. septembrī PV tika informēts, ka viņa prombūtne kopš 2017. gada 16. septembra ir uzskatāma par nelikumīgu.

30. Komisija 2017. gada 6. oktobrī sāka disciplinārlietu CMS 17/025 par tiem pašiem iebildumiem, uz kuriem attiecās disciplinārlieta CMS 13/087. Sūdzība, ko PV iesniedza par jaunas disciplinārlietas sākšanu, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2018. gada 2. maija lēmumu.

31. Komisija 2017. gada 13. oktobrī pieņēma lēmumu par PV algas noteikšanu nulles apmērā no 2017. gada 1. oktobra.

32. 2017. gada 15. novembra elektroniskā pasta vēstulē PV tika uzaicināts piedalīties civildienesta 2016. gada novērtējumā. Sūdzība, ko PV iesniedza par šo aicinājumu, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2018. gada 16. marta lēmumu.

33. Ar 2018. gada 22. februāra elektroniskā pasta vēstuli PV tika uzaicināts piedalīties civildienesta 2017. gada novērtējumā. Sūdzība, ko PV iesniedza par šo aicinājumu, tika noraidīta ar iecelēj institūcijas 2018. gada 1. jūnija lēmumu.

34. Ar 2019. gada 21. oktobra lēmumu Komisija, pamatojoties uz disciplinārlietā CMS 17/025 izdarītajiem secinājumiem, atstādināja PV no amata. Šī atstādināšana stājās spēkā 2019. gada 1. novembrī.

B. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

35. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 17. decembrī, pēc Vispārējās tiesas priekšsēdētāja piešķirtās juridiskās palīdzības, PV vērsās Vispārējā tiesā ar prasību atcelt vairākus tiesību aktus un piespriest Komisijai viņam samaksāt 889 000 EUR un 132 828,67 EUR kā atlīdzību attiecīgi par apgalvoto morālo kaitējumu un materiālajiem zaudējumiem.

36. Šīs prasības pamatojumam PV izvirzīja piecus pamatus, kuri tostarp attiecas, pirmkārt, uz Civildienesta noteikumu 12.a panta pārkāpumu, otrkārt, uz Civildienesta noteikumu 11.a, 21.a un 23. panta, kā arī administratīvo aktu likumības un pareizības principu pārkāpumu, treškārt, uz Civildienesta noteikumu 24. pantā noteiktā principa par rūpības pienākumu un pienākuma sniegt palīdzību pārkāpumu un, ceturtkārt, Civildienesta noteikumu 59. un 60. panta pārkāpumu.

37. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 11. aprīlī, PV cēla prasību Vispārējā tiesā, lūdzot konstatēt, ka viņš ir cietis no psiholoģiskas vardarbības, atcelt citus tiesību aktus un piespriest Komisijai viņam samaksāt 98 000 EUR un 23 190,44 EUR kā atlīdzību attiecīgi par apgalvoto morālo kaitējumu un materiālajiem zaudējumiem.

38. Šīs prasības pamatojumam PV izvirzīja septiņus pamatus, kuri tostarp attiecas, pirmkārt, uz Civildienesta noteikumu 12.a panta pārkāpumu, otrkārt, uz Civildienesta noteikumu 21.a un 23. panta, kā arī administratīvo aktu likumības un pareizības principu pārkāpumu, treškārt, uz Civildienesta noteikumu 11.a panta un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 41. panta 1. punkta pārkāpumu, ceturtkārt, uz rūpības pārkāpumu un, piektkārt, uz principa par izņēmumu saistībā ar neizpildi un likumības principa pārkāpumu.

39. Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa pilnībā noraidīja PV celtās prasības.

40. Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, konstatēja, ka PV prasījumi par to, lai Civildienesta tiesa konstatētu, ka viņš ir cietis no psiholoģiskas vardarbības, kā arī prasījumi atcelt it īpaši 2016. gada 26. jūlija lēmumu par atstādināšanu un pakārtoti – apstrīdētos lēmumus lietā T-786/16, tostarp lēmumus par ieturējumiem no algas, lēmumus noraidīt lūgumus sniegt palīdzību un medicīniskos atzinumus par neattaisnotu prombūtni, ir nepieņemami.

41. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa abās prasībās prasījumus par atcelšanu noraidīja kā nepamatotus.

42. Vispirms tā uzskatīja, ka PV apgalvotie psiholoģiskās vardarbības fakti nav juridiski pietiekami pierādīti.

43. Trešām kārtām, Vispārējā tiesa noraidīja PV argumentus par Civildienesta noteikumu 11.a, 21.a un 23. panta, kā arī administratīvo aktu likumības un pareizības principa, rūpības pienākuma, kā arī Civildienesta noteikumu 24. pantā noteiktā pienākuma sniegt palīdzību, Civildienesta noteikumu 59. un 60. panta un principa izņēmumu saistībā ar neizpildi un likumības principa pārkāpumu.

44. Ceturtām kārtām, Vispārējā tiesa noraidīja PV prasījumus par zaudējumu atlīdzību, uzskatot, ka tie būtībā ir balstīti uz lēmumu, kuri ir atcelšanas prasības priekšmets un kuru prettiesiskums nav pierādīts, apgalvoto prettiesisko raksturu.

IV. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

A. Tiesvedība Tiesā

45. Tiesa saskaņā ar Reglamenta 76. panta 2. punktu nolēma nenoturēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanāsai.

B. Lietas dalībnieku prasījumi

46. Apelācijas sūdzību PV iesniedza 2020. gada 23. novembrī, un Tiesas kancelejā tā tika reģistrēta 2020. gada 30. novembrī. PV prasījumi Tiesai ir šādi:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- lemt par strīdu; un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

47. Komisija 2021. gada 22. aprīlī iesniedza atbildes rakstu, kurš Tiesas kancelejā reģistrēts 2021. gada 23. aprīlī un kurā tās prasījumi Tiesai ir šādi:

- noraidīt apelācijas sūdzību un
- piespriest PV atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V. Juridiskā analīze

A. Ievada piezīmes

48. Kā jau norādīju ievadā, šajos secinājumos galvenā uzmanība tiks pievērsta pirmajiem diviem apelācijas pamatiem, kā arī astotajam apelācijas pamatam. Izvērtējamie juridiskie jautājumi būtībā attiecas uz to, vai dalībvalstu krimināltiesības ir paredzēts piemērot Savienības ierēdņiem, uz pienākumu ievērot objektivitāti civildienestā un uz iespēju vērsties Vispārējā tiesā ar atcelšanas prasību pret administratīvu lēmumu pēc tā atsaukšanas. Šo juridisko jautājumu izvērtēšana, ņemot vērā konkrētās izskatāmās lietas kontekstu, šķiet nepieciešama strīda atrisināšanai.

49. Ņemot vērā šīs lietas faktu sarežģītību, šķiet lietderīgi vispirms atgādināt noteikumus, kas reglamentē apelācijas tiesvedību. Saskaņā ar LESD 256. panta 1. punkta otro daļu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Proti, kā tas ir apstiprināts pastāvīgajā judikatūrā, tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir, pirmkārt, konstatēt faktus un, otrkārt, veikt šo faktu vērtējumu. Savukārt Tiesas kompetencē nav nedz konstatēt faktus, nedz principā izvērtēt pierādījumus, uz kuriem Vispārējā tiesa ir atsaukusies šo faktu pamatošanai. Tātad Vispārējās tiesas veiktais pierādījumu vērtējums nav tiesību jautājums, kas tādējādi būtu jāpārbauda Tiesai².

50. Tomēr tad, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, atbilstoši LESD 256. pantam Tiesas kompetencē ir pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un tiesiskās sekas, ko no tās secinājusi Vispārējā tiesa. Izņēmuma kārtā Tiesa var veikt pārbaudi par to, kā Vispārējā tiesa ir vērtējusi faktus, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi

² Skat. spriedumus, 2020. gada 16. decembris, Padome u.c./K. *Chrysostomides & Co.* u.c. (C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P un C-604/18 P, EU:C:2020:1028, 128. punkts), kā arī 2020. gada 17. decembris, BP/FRA (C-601/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:1048, 71. punkts).

pierādījumus³. Šādā gadījumā apelācijas sūdzības iesniedzējam ir precīzi jānorāda elementi, kas ir tikuši sagrozīti, un jānorāda kļūdas vērtējumā, kuru dēļ tā ieskatā ir notikusi šī sagrozīšana. Kā tas izriet no judikatūras, sagrozīšana ir notikusi tad, ja, neizmantojot jaunus pierādījumus, esošo pierādījumu vērtējums izrādās acīmredzami kļūdainš⁴.

51. Šim ievada piezīmēm šajā kontekstā ir īpaša nozīme, jo PV apšaubā dažādu faktisko elementu novērtējumu, kā arī dažus Vispārējās tiesas izdarītos secinājumus. Tas jo īpaši attiecas uz iespējamo citu ierēdņu nodarīto psiholoģisko vardarbību pret PV, pildot savus amata pienākumus, lai gan pirmajā instancē viņš to nespēja pierādīt. Šajā saistībā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa savā spriedumā, nepieļaujot tiesību kļūdu, konstatēja, ka PV sniegtā informācija neļauj secināt, ka šāda psiholoģiska vardarbība būtu pastāvējusi⁵. Turklāt ir svarīgi atzīmēt, ka Vispārējā tiesa pamatoti norādīja, ka daļa pasākumu, kuru veikšanu PV pārmet Komisijai un kurus PV uztver kā iespējamu vardarbību, piemēram, algas izmaksas pārtraukšana par nepamatotu prombūtni un ierēdņu kompetences, snieguma un uzvedības novērtējums dienestā, ir skaidri paredzēti Civildienesta noteikumos⁶. Ir acīmredzami, ka tad, ja nav pierādījumu par pretējo, šo pasākumu likumību nevarētu nopietni apšaubīt.

52. Līdz ar to, lai gan PV apstrīd pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apelācijas tiesvedība tomēr nevarētu tikt izmantota, lai liktu Tiesai pašai atkārtoti izvērtēt faktus. Gluži pretēji, ņemot vērā iepriekšējos punktos aprakstīto skaidro kompetenču sadalījumu starp Savienības tiesām, apelācijas sūdzības izskatīšanai ir jāaprobežojas ar Tiesai iesniegto juridisko jautājumu stingru analīzi.

B. Par pirmo apelācijas sūdzības pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

53. Ar savu pirmo pamatu PV kritizē Vispārējās tiesas vērtējumu pārsūdzētā sprieduma 184. un 185. punktā par argumentiem, kuri pirmajā instancē attiecas uz Civildienesta noteikumu 21.a un 23. panta pārkāpumu.

54. Pirmkārt, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi LES 2. pantu, kā arī LESD 67. panta 3. punktu un 270. pantu, pārsūdzētā sprieduma 185. punktā nospriežot, ka darba attiecības starp ierēdņiem un tā iestādi reglamentē vienīgi Civildienesta noteikumi, lai gan varētu piemērot citus tiesību avotus, it īpaši tās dalībvalsts krimināltiesības, kuras teritorijā attiecīgais darbinieks strādā. Tādējādi jebkurš darbinieka izdarīts noziedzīgs nodarījums būtu Civildienesta noteikumu 23. panta pārkāpums. Taču psiholoģiska vardarbība, publisku dokumentu viltošana, medicīnisku atzinumu viltošana un korupcija ir Beļģijas Kriminālkodeksa pārkāpumi.

55. Otrkārt, Vispārējā tiesa esot sagrozījusi faktus atturēšanās dēļ – neņemot vērā vairākus noteicošus elementus. PV vispirms piemin Beļģijas izmeklēšanas tiesneša rīkojumus, ar kuriem režīma “*Salduz III*” ietvaros tika uzdots uzklaut dažus Komisijas ierēdņus, kuri bija iesaistīti

³ Skat. spriedumus, 2007. gada 25. janvāris, *Sumitomo Metal Industries un Nippon Steel*/Komisija (C-403/04 P un C-405/04 P, EU:C:2007:52, 39. punkts), un 2020. gada 17. decembris, *Inpost Paczkomaty*/Komisija (C-431/19 P un C-432/19 P, EU:C:2020:1051, 51. punkts).

⁴ Skat. spriedumus, 2017. gada 26. janvāris, *Duravit u.c.*/Komisija (C-609/13 P, EU:C:2017:46, 86. punkts), un 2019. gada 28. novembris, *Brugg Kabel un Kabelwerke Brugg*/Komisija (C-591/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:1026, 63. punkts).

⁵ Skat. pārsūdzētā sprieduma 175. punktu.

⁶ Skat. pārsūdzētā sprieduma 60., 171., 221., 222. un 231. punktu.

atsevišķu apstrīdēto aktu pieņemšanā, un kuri pierādītu, ka šīs personas tiek uzskatītas par aizdomās turētajām par inkriminētajiem faktiem. Turpinājumā viņš atsaucas uz to, ka izmeklēšanas tiesnesis disciplinārlietu CMS 17/025 izņēma kā pierādījumu par iespējamo 2018. gada 19. septembra “publisku dokumentu viltošanas” pārkāpumu.

56. Treškārt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 184. punktā uzskatot, ka tikai notiesājošs spriedums varētu pierādīt psiholoģiskas vardarbības vai dokumentu viltošanas faktus, un atsakoties ņemt vērā Beļģijas izmeklēšanā pieņemtos rīkojumus saistībā ar šiem faktiem.

57. Komisija apgalvo, pirmām kārtām, ka PV iebildums par apgalvoto tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 185. punktā, izriet no šī sprieduma nepareizas interpretācijas. Vispārējā tiesa šajā punktā esot vienīgi atgādinājusi, ka darba attiecības starp ierēdņiem un tā iestādi reglamentē Civildienesta noteikumi un ka Vispārējā tiesa piemēro vienīgi civildienesta tiesības, nevis kādas valsts tiesības.

58. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa esot norādījusi, nesagrozot faktus, ka Beļģijas tiesas nav lēmušas par PV apgalvotajiem faktiem. Šajā saistībā atsevišķu Komisijas ierēdņu uzaicināšana uz uzklauššanu saskaņā ar režīmu “*Salduz III*” nekādā veidā nenozīmē viņu vainas atzīšanu. Turklāt Vispārējā tiesa neesot sagrozījusi faktus, neizdarot nekādus secinājumus no tā, ka Beļģijas izmeklēšanas tiesnesis pēc PV iniciatīvas, esot izņēmis disciplinārlietu CMS 17/025, kas nekādi neļaujot secināt, ka būtu tikusi pierādīta “publisku dokumentu viltošana”.

59. Trešām kārtām, Vispārējā tiesa esot pamatoti uzskatījusi, ka sūdzībām krimināllietā, kas tiek izmeklēta, neļaujot pierādīt psiholoģiskas vardarbības vai dokumentu viltošanas pastāvēšanu.

2. Vērtējums

60. Ar savu pirmo pamatu PV apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 185. punktā nospriežot, ka darba attiecības starp ierēdņiem un tā iestādi reglamentē “vienīgi” Civildienesta noteikumi. Saskaņā ar Vispārējās tiesas argumentiem šajā ziņā, izvērtējot jautājumu, vai iecelējinstītūcija ir pārkāpusi Civildienesta noteikumu 21. un 23. pantu, pieņemdamā pirmajā instancē apstrīdētos lēmumus, tiek izslēgta jebkāds valsts tiesību un it īpaši krimināltiesību nozīmīgums, pamatojoties uz LESD 270. pantu. Taču PV uzskata, ka Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā “citus tiesību avotus”, kuri tomēr reglamentē darba attiecības un it īpaši ierēdņa dienesta vietas dalībvalsts krimināltiesību aktus.

61. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka PV Vispārējā tiesā apgalvoja, ka attiecīgie lēmumi esot prettiesiski, jo to pamatā ir darbības, kuras ir Komisijas ierēdņu un darbinieku Beļģijas teritorijā izdarīti noziedzīgi nodarījumi. PV apgalvoja, ka saskaņā ar Civildienesta noteikumu 21.a panta 2. punktu Savienības ierēdņiem vai darbiniekam ir jāatsakās izdarīt nelikumīgas darbības un ka saskaņā ar Civildienesta noteikumu 23. pantu viņam ir jāievēro tās valsts prevalējošās imperatīvās normas, kurā viņš strādā. Šī iemesla dēļ PV uzskata, ka iecelējinstītūcijai esot bijis jāņem vērā lēmumi, ko Beļģijas tiesu iestādes bija pieņēmušas par pieteikumiem par civilprasību krimināllietā, ko viņš bija iesniedzis pret daudzām personām.

a) *Civildienesta tiesību normas Savienības tiesību sistēmā*

62. Vispirms jāatzīmē, kā savos apsvērumos norāda PV, ka civildienestu reglamentējoši noteikumi ir ietverti visos Savienības tiesību sistēmas normu hierarhijas līmeņos, proti, primārajās tiesībās, vispārējos tiesību aktos un atvasinātajās tiesībās. Šajā kontekstā noteikti nedrīkst aizmirst vērtīgo ieguldījumu, ko sniedz Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūra ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem piemērojamajiem noteikumiem. To spriedumi iestādēm ir saistoši saskaņā ar LESD 266. pantu. Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmā pamata izvērtēšanā ir ļoti svarīgas ir kodificētās tiesības, kā arī to mijiedarbība ar valstu tiesību sistēmām.

1) *Primārās tiesības un vispārējie tiesību principi*

63. Primārās tiesības galvenokārt sastāv no dibināšanas Līgumiem un to protokoliem, kā arī no Hartas. Ierēdņiem, pildot savus pienākumus, ir jāievēro daudzi Līgumos paredzētie pamatprincipi. Runa ir, piemēram, par Savienības vērtībām un mērķiem, kas izklāstīti attiecīgi LES 2. un 3. pantā. Turklāt LESD 298. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, veicot uzdevumus, Savienības iestādes un struktūras saņem atvērtas, efektīvas un neatkarīgas Eiropas administrācijas atbalstu. Savukārt *citās primāro tiesību normās iestādēm ir prasīts pieņemt sekundāros tiesību aktus, lai tās tiktu konkretizētas*. Tā tas ir attiecībā uz LESD 336. pantu, kurā noteikts, ka Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, pēc apspriešanās ar pārējām attiecīgām iestādēm pieņem Eiropas Savienības Civildienesta noteikumus un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību.

64. LESD 270. pantā ir noteikts, ka, *ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko paredz Civildienesta noteikumi un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība*, Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir visas domstarpības starp Savienību un tās darbiniekiem. Savukārt LESD 340. pantā ir paredzēts, ka Savienība saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko radījušas Savienības iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus, un ka *darbinieku personīgo atbildību pret Savienību nosaka tiem attiecīgi piemērojamie Civildienesta noteikumi vai Nodarbināšanas kārtība*. Precīzāk – LESD 339. pantā Savienības ierēdņiem ir noteikts pienākums neizpaust informāciju, uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumus, jo īpaši informāciju par uzņēmumiem, to darījumu attiecībām vai to ražošanas izmaksām.

65. Saskaņā ar LES 51. pantu protokoliem ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, un tādējādi tie ir primāro tiesību neatņemama sastāvdaļa. Viens no tiem – 7. protokols par privilēģijām un imunitāti Savienībā (turpmāk tekstā – “7. protokols”) – vairākās normās tieši attiecas uz ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem un tiem ir veltīta V nodaļa. Šis protokols ietver būtiskus noteikumus attiecībā uz civildienestu, it īpaši fiskālās imunitātes un imunitātes pret tiesvedību jomā, pie kā savā vērtējumā atgriezīšos vēlāk⁷.

66. Harta, kurai saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, ir piemērojama visiem Savienības atvasinātajiem tiesību aktiem, kuros tostarp ir iekļauti Civildienesta noteikumi. Ierēdņiem ir Hartā aizsargātās tiesības, un tiem savukārt ir jāievēro pilsoņu pamattiesības, pildot savus pienākumus. Šajā ziņā Hartas 41. pantam, kurā ir nostiprinātas tiesības uz labu pārvaldību, ir īpaša nozīme⁸.

⁷ Skat. šo secinājumu 77. punktu.

⁸ Lai detalizētāk izskaidrotu Hartas 41. pantā paredzētās tiesības uz labu pārvaldību, vēlos atsaukties uz saviem secinājumiem lietā Parlaments/UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:497, 66. un nākamie punkti).

67. Eiropas integrācijas procesā Tiesa ir izstrādājusi vairākus Savienības tiesību vispārējos principus. Civildienesta jomā šie principi galvenokārt attiecas uz pamattiesībām, kas ir aizsargātas ar 1950. gada 4. novembrī Romā parakstīto Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (turpmāk tekstā – “ECPAK”). Saskaņā ar LES 6. panta 3. punktu pamattiesības, kas garantētas ECPAK, ir Savienības tiesību sastāvdaļa kā vispārīgie principi. Pirms Harta kļuva saistoša, ECPAK bija galvenais pilsoņu, tostarp ierēdņu, aizsardzības avots.

68. Lai gan Hartai tagad ir lielāka nozīme, Savienības tiesas vajadzības gadījumā turpina atsaukties uz ECPAK un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, lai interpretētu Hartā ietvertās normas vai pat papildinātu tajās garantēto aizsardzību. ECPAK nav zaudējusi savu nozīmi Savienības tiesību attīstībā, jo Hartas 52. panta 3. punktā ir noteikts, ka, ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām, taču tas neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.

2) *Atvasināto tiesību akti*

69. Civildienesta noteikumos ir sīki izklāstīta kārtība, kas piemērojama Savienības iestādēs strādājošiem ierēdņiem, tostarp attiecībā uz pieņemšanu darbā un karjeras norisi, darba apstākļiem, tiesībām un pienākumiem, finansiālo un disciplināro sistēmu⁹. Civildienesta noteikumiem ir regulas juridiskā forma, kas nozīmē, ka tie ir saistoši kopumā un ka tos ir jāievēro gan Savienības iestādēm un struktūrām, gan dalībvalstīm. Kā Tiesa ir uzsvērusi savā judikatūrā, “no tā izriet – papildus tam, ka Civildienesta noteikumi ietekmē Savienības administrācijas iekšējo kārtību, tie ir saistoši arī dalībvalstīm, ciktāl ir nepieciešama to sadarbība šo noteikumu īstenošanā”¹⁰, kas nozīmē, ka gadījumā, ja Civildienesta noteikumos ir paredzēti piemērošanas pasākumi valsts līmenī, “dalībvalstīm ir pienākums noteikt visus atbilstošos vispārīgos vai īpašos pasākumus”¹¹.

70. *Tiesību normas, kas ir piemērojamas attiecībām starp ierēdņi un tā iestādi, ir noteiktas Civildienesta noteikumos*, kas pieņemti ar regulu, un tas nozīmē, ka Parlaments un Padome tos vajadzības gadījumā var grozīt. Tātad runa ir par darba attiecībām, ko reglamentē publiskās tiesības, kuru pārvaldību, ko veic attiecīgā iestāde, raksturo tieša administrācija, kas nozīmē, ka visus lēmumus, kas var ietekmēt ierēdņi, tā pieņem vienpusēji saskaņā ar Civildienesta noteikumos vai vispārīgajos īstenošanas noteikumos paredzētajiem noteikumiem un procedūrām un tie ir administratīvi pasākumi. *Civildienesta noteikumos paredzētā sistēma pilnā apmērā ir piemērojama Savienības ierēdņim*, proti, ikvienai personai, kura ar iecelēj institūcijas rakstveida aktu ir tikusi iecelta pastāvīgā darbā kādā no Savienības iestādēm saskaņā ar šajos Civildienesta noteikumos paredzētajiem nosacījumiem.

71. *Lai gan Civildienesta noteikumi ir Savienības civildienesta atvasināto tiesību pamatdokuments*¹², pastāv arī citi tiesību akti, ar kuriem tiek īstenotas dažādas Civildienesta noteikumu normas un ar kuriem tostarp reglamentē nodokļu režīmu, valodu režīmu, personas datu aizsardzību, caurlaižu izsniegšanas noteikumus un pieņemšanu darbā [Savienības] paplašināšanās laikā. Šo jomu raksturo tiesību normu, ar kurām tiek īstenoti vai interpretēti

⁹ Pilorge-Vrancken, J., *Le droit de la fonction publique de l'Union européenne*, Larcier, Brisele, 2017, 15. lpp.

¹⁰ Spriedums, 2021. gada 4. februāris, *Ministre de la Transition écologique et solidaire un Ministre de l'Action et des Comptes publics* (C-903/19, EU:C:2021:95, 37. punkts).

¹¹ Spriedums, 1981. gada 20. oktobris, Komisija/Belģija (137/80, EU:C:1981:237, 9. punkts).

¹² Andreone, F., “Hiérarchie des normes et sources du droit de la fonction publique de l'Union européenne”, *Groupe de Réflexion sur l'avenir du Service Public Européen*, Cahier Nr. 25, 2015. gada jūnijs, 16. lpp.

Civildienesta noteikumi, neviendabība. Parasti tiek nošķirtas darbības, kuras Civildienesta noteikumos ir tieši paredzētas, no *sui generis* darbībām. Ņemot vērā iepriekš minēto, šo darbību izsmelošs uzskaitījums pārsniegtu šo secinājumu ietvarus, kā arī manu mērķi. Tomēr šajā vērtējuma posmā ir svarīgi norādīt, ka, neraugoties uz normatīvo aktu neviendabīgumu, Civildienesta noteikumu sistēmas vienotības princips prasa, lai piemērošanas dokumenti visās iestādēs būtu vieni un tie paši un lai tiktu novērsta pārāk atšķirīga interpretācija. Šī prasība atbilst interesēm nodrošināt *Eiropas civildienesta vienotību*, kas kā princips ir nostiprināts Amsterdamas līguma¹³ 9. panta 3. punktā, kurš savukārt ir izteikts Civildienesta noteikumu 1. un 1.a pantā.

b) Valstu tiesību aktu ietekme uz Eiropas civildienestu

1) Savienības neatkarība civildienesta pārvaldības jomā

72. No iepriekš tikko izklāstītajiem jautājumiem izriet, ka *Savienības tiesību sistēmai ir pašai savi noteikumi, ar kuriem reglamentē attiecības starp ierēdņi un tā iestādi* un kuri lielākoties ir kodificēti Civildienesta noteikumos. Šī iemesla dēļ vairākās tiesību normās, pat primāro tiesību normās¹⁴, uz to tiek izdarīta atsauce, tāpat kā tieši LESD 270. pantā, kuru Vispārējā tiesa ir minējusi pārsūdzētajā spriedumā, lai atgādinātu Savienības tiesas ekskluzīvo jurisdikciju strīdu izšķiršanai civildienesta jomā¹⁵.

73. Atbilstoši savai organizatoriskajai autonomijai Savienības administrācija ir *lielā mērā neatkarīga no valstu tiesību sistēmām*, kas neizslēdz to, ka noteiktās tiesību normās, iespējams, prasīts, lai Savienības iestādes pašas vai dalībvalstis īstenotu Savienības kā pārnacionālas organizācijas labu darbību. Tomēr šis aspekts pats par sevi nav pietiekams, lai varētu apgalvot, ka valsts tiesībās savā ziņā ir noteikta Savienības administrācijas darbība. Šāds apgalvojums būtu kļūdainš, ņemot vērā Savienības dibinātāju acīmredzamo nodomu izveidot “neatkarīgu” Eiropas civildienestu LESD 298. panta 1. punkta izpratnē, ko turklāt atspoguļo tās noteikumu juridiskais raksturs un šīs pārnacionālās organizācijas institucionālā struktūra¹⁶.

74. Raugoties no šā aspekta, pārsūdzētā sprieduma 185. punktā ietvertais Vispārējās tiesas apgalvojums, ka “darba attiecības starp ierēdņi un tā iestādi reglamentē vienīgi Civildienesta noteikumi”, nav juridiski nepareizs. No vienas puses, var jautāt, vai, ņemot vērā daudzos civildienesta tiesību avotus, ir pietiekami precīzi no juridiskā viedokļa izmantot apstākļa vārdu “vienīgi” šajā kontekstā. No otras puses, šāds apgalvojums šķiet pilnībā pamatots, ņemot vērā jau minēto Civildienesta noteikumu vienotības principu, saskaņā ar kuru visiem Savienības iestāžu ierēdņiem ir piemērojami vieni un tie paši Civildienesta noteikumi un tādējādi arī vienas un tās pašas tiesību normas. Pirmkārt, nav apstrīdams, ka *Civildienesta noteikumi ir galvenais elements tiesību aktu kopumā*, ko veido dažādas tiesību normas. Otrkārt, ir acīmredzams, ka uz visiem Komisijas ierēdņiem, tostarp PV, attiecas Civildienesta noteikumi. Tāpēc uzskatu, ka pārsūdzētā sprieduma 185. punkts ir jāsaprot tādējādi, ka Vispārējās tiesas mērķis bija *atkārtot to, ka Civildienesta noteikumu normas ir paredzētas piemērošanai Komisijas ierēdņiem*, kas no juridiskā viedokļa nav apstrīdams.

¹³ Spriedums, 2017. gada 14. decembris, RL/Eiropas Savienības Tiesa (T-21/17, EU:T:2017:907, 51. punkts).

¹⁴ Skat. šo secinājumu 64. punktu.

¹⁵ Skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, OH (Imunitāte pret tiesvedību) (C-758/19, EU:C:2021:603, 24. un 25. punkts), kā arī ģenerāldavokāta M. Bobeka [M. Bobek] secinājumus lietā CSUE/KF (C-14/19 P, EU:C:2020:220, 91. punkts).

¹⁶ Giacobbo Peyronnel, V., un Perillo, E., *Statut de la fonction publique de l'Union européenne*, (Larcier, Brisele, 2017, 17. lpp.) atgādina Eiropas Oglu un tērauda kopienas dibinātāju nodomu izveidot neatkarīgu civildienestu, ko veido pārnacionāla līmeņa ierēdņi.

75. PV pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, neievērojot valsts krimināltiesību atbilstīgumu. PV uzskata, ka pirmajā instancē apstrīdētie lēmumi nevarēja tikt pieņemti, jo tie neatbilst Beļģijas krimināltiesībām. Tomēr jānorāda, ka Vispārējā tiesa atsauca vienīgi uz “darba attiecībām starp ierēdņi un tā iestādi”, kuras faktiski reglamentē Civildienesta noteikumi. Proti, šī lieta ir saistīta ar strīdu, kas attiecas tikai uz Savienības civildienestu un kura priekšmets ir PV profesionālā darbība Komisijā.

76. Līdz ar to izvērtējamais jautājums nav par to, vai šajā lietā varētu būt piemērojamas Beļģijas krimināltiesības. Savienības tiesu kompetencē nav interpretēt Beļģijas krimināltiesības. Prasība interpretēt valsts tiesības būtu acīmredzami nepieņemama. Man šķiet, ka tieši to Vispārējā tiesa ir vēlējusies paust, atsaucoties uz LESD 270. pantu. Turklāt jāatgādina, ka valsts tiesām nav arī kompetences lemt par Civildienesta noteikumu normu interpretāciju, kas uzsver Savienības neatkarību civildienesta pārvaldībā.

2) Saikne starp kriminālprocesu un disciplinārlietām

77. Neraugoties uz šiem apsvērumiem, ir taisnība, ka saskaņā ar Civildienesta noteikumu 23. panta pirmo daļu Savienības ierēdņi nav atbrīvoti no “spēkā esošo tiesību aktu un politikas priekšrakstu ievērošanas”, kas acīmredzami ietver krimināltiesības. Iestādes atrašanās vietas valsts likumu un noteikumu pārkāpuma gadījumā var pieprasīt atcelt ierēdņa imunitāti [...] saskaņā ar Protokola Nr. 7 17. pantu, lai vajadzības gadījumā pret viņu varētu veikt kriminālizmeklēšanu. Kā Tiesa ir precizējusi spriedumā Komisija/RQ¹⁷ – “lēmums par ierēdņa imunitātes atcelšanu groza [viņa] tiesisko stāvokli tā iemesla dēļ vien, ka, izbeidzot aizsardzību, kas šim ierēdņim tika piešķirta ar Protokola Nr. 7 11. panta a) punktā paredzēto imunitāti no tiesvedības, tiek atjaunots viņa *tādas personas statuss, kas ir pakļauta dalībvalstu vispārējām tiesībām*, un tādējādi bez jebkādiem starpnoteikumiem attiecībā uz viņu var tikt piemēroti šajās vispārējās tiesībās paredzētie pasākumi, tostarp aizturēšana un tiesvedība”¹⁸.

78. Ņemot to vērā, tomēr jānorāda, ka Beļģijas tiesu iestādes nav veikušas kriminālizmeklēšanu par PV kā ierēdņa rīcību, par kuru ir runa šajā lietā. Drīzāk PV pārmet saviem kolēģiem, ka tie ir pārkāpuši Beļģijas krimināltiesības. Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 187. punktā pati vērš uzmanību uz šo apstākli. Līdz ar to nav skaidri pamanāms, kāda ietekme uz viņa ierēdņa statusu varētu būt Beļģijas krimināltiesību varbūtējai piemērošanai trešām personām.

79. Papildus šīm šaubām par valsts krimināltiesību atbilstīgumu šajā lietā ir jānorāda, ka parasti tās tikai *netieši* ietekmē darba attiecības starp ierēdņi un tā iestādi to īpašā mērķa dēļ. Proti, kriminālprocess attiecas uz kārtības uzturēšanas noteikumu ievērošanu, kas pieņemti, lai garantētu visas sabiedrības labu darbību¹⁹. Turpretī *tas nav paredzēts, lai reglamentētu ierēdņa darba attiecības Savienības iestādē*.

80. Tomēr jāatzīst, ka krimināltiesību pārkāpumam noteiktos apstākļos var būt ietekme uz darba attiecībām un par to var tikt piemērots disciplinārsods, it īpaši, ja pārkāpumu ir izdarījis ierēdnis, pildot savus pienākumus, un tas apdraud Savienības intereses. Proti, ciktāl disciplinārlietas mērķis ir nodrošināt to noteikumu ievērošanu, kas garantē labu iestādes darbību²⁰, šādas procedūras sākšana var izrādīties pamatota lietas apstākļu dēļ.

¹⁷ Spriedums, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/RQ (C-831/18 P, EU:C:2020:481).

¹⁸ Spriedums, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/RQ (C-831/18 P, EU:C:2020:481, 45. punkts).

¹⁹ Spriedums, 2021. gada 6. oktobris, AV un AW/Parlaments (T-43/20, nav publicēts, EU:T:2021:666, 106. punkts).

²⁰ Spriedums, 2021. gada 6. oktobris, AV un AW/Parlaments (T-43/20, nav publicēts, EU:T:2021:666, 106. punkts).

81. Šajā ziņā tomēr ir jānorāda, ka, pat ja ar rīcību var pārkāpt gan krimināltiesību normu, gan disciplinārnoteikumus, *Civildienesta noteikumi nosaka no tā izrietošās sekas*. Proti, disciplinārsods mainās atkarībā no disciplinārajiem pasākumiem, nevis no krimināltiesiskā soda. Līdz ar to nevarētu prasīt, lai disciplinārinstītūcija, izvēloties piemērotu disciplinārsodu, bez ierunām ņemtu vērā kriminālsodus, kas pieņemti kriminālprocesa ietvaros, kurā iesaistīta viena un tā pati persona²¹. Tas izriet no *dažādiem kriminālprocesu un disciplinārlietu mērķiem, kā arī no Savienības neatkarības civildienesta pārvaldībā*.

82. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ šajā vērtējuma posmā ir jāņem vērā, ka valsts krimināltiesības nenosaka Eiropas civildienesta darbību, pretēji tam, ko savos rakstveida apsvērumos, šķiet, ierosina PV.

3) Nevainīguma prezumpcija kriminālprocesā

83. Turklāt vēlos norādīt, ka jautājumam par to, ka Beļģijas krimināltiesības būtu paredzēts piemērot citiem ierēdņiem, attiecībā uz kuriem PV apgalvo, ka viņi ir izdarījuši likumpārkāpumus, šķiet, nav nozīmes šīs lietas atrisināšanā, kā es to paskaidrošu turpinājumā. Pirmkārt, nav strīda par to, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi nevienu gadījumu, ko varētu uzskatīt par psiholoģisku vardarbību, un nav iemesla secināt, ka Vispārējā tiesa, vērtējot pierādījumus, būtu sagrozījusi faktus²². Otrkārt, tāpat nekas neliecina, ka apgalvotie noziedzīgie nodarījumi patiešām būtu izdarīti, jo Beļģijas tiesas nav pieņēmušas galīgo lēmumu par šīm apsūdzībām.

84. Viss, ko PV var iesniegt kā pierādījumu, ir rīkojums ierasties uz uzklausišanu, ko Beļģijas tiesas ir pieņēmušas attiecībā uz noteiktiem ierēdņiem. Tomēr jānorāda, ka šāds tiesas pieņemts pasākums nav “pierādījums” juridiskā nozīmē, jo, ja netiek piespriests sods, *nevainīguma prezumpcija* turpina pastāvēt. Nevainīguma prezumpcija ir nostiprināta Hartas 48. pantā, kas atbilst ECPAK 6. panta 2. un 3. punktam²³. Savienības sekundāro tiesību līmenī nevainīguma prezumpcija ir nostiprināta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā²⁴, kas dalībvalstīm, tostarp Beļģijas Karalistei, ir jātransponē savās tiesību sistēmās.

85. “Aizdomās turētā” statusā, kas PV kolēģiem ir piešķirts saskaņā ar Beļģijas kriminālprocesa tiesībām, ir ņemta vērā šī nevainīguma prezumpcija. Precīzāk, ar “aizdomās turētā” statusu parasti personai, attiecībā uz kuru tiek veikta izmeklēšana, tiek piešķirtas zināmas tiesības uz aizstāvību pret tiesu iestādēm, piemēram, tiesības uz advokāta palīdzību un tiesības tikt informētam par tai izvērīto apsūdzību, kā tas ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/48/ES (2013. gada 22. oktobris) par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām

²¹ Spriedums, 2021. gada 6. oktobris, AV un AW/Parlaments (T-43/20, nav publicēts, EU:T:2021:666, 106. punkts).

²² Skat. šo secinājumu 51. punktu.

²³ Skat. spriedumus, 2019. gada 5. septembris, AH u.c. (Nevainīguma prezumpcija) (C-377/18, EU:C:2019:670, 41. punkts) un 2021. gada 25. februāris, *Dalli*/Komisija (C-615/19 P, EU:C:2021:133, 223. punkts).

²⁴ OV 2016, L 65, 1. lpp.

iestādēm²⁵. Šī iemesla dēļ dalībvalstu tiesību sistēmām kopīgs ir tas, ka kriminālprocesā tiek skaidri nošķirts attiecīgās personas statuss. Šis statuss mainās atkarībā no konkrēto *aizdomu līmeņa*, kas gulstas uz personu, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu²⁶.

86. Pilnības labad šajā kontekstā tiks norādīts, ka civildienesta tiesībās tiek ņemta vērā nevainīguma prezumpcija, ciktāl Civildienesta noteikumu IX pielikuma 25. pantā ir skaidri paredzēts, ka tad, ja pret ierēdni ierosina krimināllietu par nodarījumiem, kas pamatoja disciplinārlietas sākšanu, galīgo lēmumu pieņem tikai pēc tam, kad tiesas, kura izskata lietu, nolēmums ir kļuvis galīgs. Šis noteikums ir izskaidrojams arī ar to, ka krimināllietu tiesām ir lielākas izmeklēšanas pilnvaras nekā iecelēj institūcijai administrācijā. No iepriekš minētā izriet, ka *nevainīguma prezumpcija kā tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu garantija ir jāņem vērā gan krimināltiesību, gan disciplinārajā jomā*.

87. Attiecībā uz šīs lietas apstākļiem, šķiet, ir jānorāda, ka kriminālizmeklēšana vēl atrodas *pirmstiesas procedūras stadijā*, līdz ar to nevar zināt, vai aizdomām būs pamats. Beļģijas tiesu šajā stadijā veiktie pasākumi, uz kuriem atsaucas PV, ir paredzēti tikai tam, lai iegūtu nepieciešamos pierādījumus. Turklāt jāatzīmē, ka “likums *Salduz*”, uz kuru savos apsvērumos atsaucas PV, saskaņā ar lietas taisnīgas izskatīšanas principiem sniedz tiesības un garantijas jebkurai tiesu iestāžu uzklaušītai personai jebkurā statusā²⁷. No tā izriet, ka no šī likuma normu piemērošanas nevarētu izdarīt nekādus secinājumus par Beļģijas tiesu iestāžu uzklaušīto ierēdņu iespējamo vainu, kamēr kriminālprocess nav pabeigts. Turklāt ir jāuzsver, ka pretēji tam, ko, šķiet, ierosina PV savos apsvērumos, *viņš nevar pats “izveidot” šos pierādījumus*, vienkārši iesniedzot sūdzības pret attiecīgajiem ierēdņiem, bet drīzāk tiesu iestādēm ir jāizvērtē fakti un jānosaka, vai savākie pierādījumu elementi ir atbilstoši pierādījumi.

88. Šajā ziņā jānorāda, ka tiesu iestādēm vispār ir pienākums nodrošināt, lai izmeklēšana būtu vērsta uz patiesības atklāšanu un tās laikā tiktu vākti gan apsūdzoši, gan attaisnojoši elementi, proti, tām vienlaikus būtu jāmeklē gan pierādījumi, kas apliecina izmeklējamās personas nevainīgumu, gan tās vainu²⁸. Tādēļ tiesu iestādes sāks kriminālvajāšanu tikai tad, ja izmeklēšanas noslēgumā būs savākti pietiekami daudz pierādījumu²⁹. Tāpēc PV argumenti, apliecinot attiecīgo ierēdņu vainu tikai tādēļ, ka pret viņiem ir vērsta izmeklēšana, man šķiet balstīti uz kriminālprocesa principu nezināšanu.

²⁵ OV 2013, L 294, 1. lpp.

²⁶ Šajā ziņā skat. ECT, 1994. gada 28. oktobris, *Murray* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:1994:1028JUD001431088, 55. punkts).

²⁷ De Béco, R., “L’audition par la police, le parquet ou le juge d’instruction”, *Justice-en-ligne*, (2021. gada 25. augusta raksts) paskaidro, ka Beļģijas kriminālprocesa tiesības nodrošina tiesības un garantijas jebkurai personai, kas tiek uzklaušīta jebkurā statusā (cietušajam, sūdzības iesniedzējam, ziņotājam, lieciniekam, aizdomās turētajam, policijas izsauktajai personai vai personai, kurai atņemta brīvība).

²⁸ Tā tas ir vairāku dalībvalstu, tostarp Beļģijas Karalistes, krimināltiesībās, kā norādīja Du Jardin, J., darbā “Belgique, les principes de procédure pénale et leur application dans les procédures disciplinaires”, *Revue internationale de droit pénal*, 74. sēj., Nr. 3 un 4, 2003, 801. lpp. Konkrētāk, [Beļģijas] Kriminālprocesa izmeklēšanas kodeksa 56. panta 1. un 2. daļā attiecībā uz izmeklēšanas tiesneša pienākumiem ir noteikts, ka izmeklēšanas tiesnesis “ir atbildīgs par *izmeklēšanu, kuras laikā tiek vākti gan apsūdzoši, gan attaisnojoši pierādījumi*”, un “nodrošina pierādījumu likumību un to savākšanas taisnīgumu” (mans izcēlums). Šajā kontekstā būtu jāpievērš uzmanība arī Padomes 2017. gada 12. oktobra Regulas (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV 2017, L 283, 1. lpp.), 5. panta 4. punktam, no kura izriet, ka “EPPO veic izmeklēšanu objektīvi un *meklē visus būtiskos pierādījumus – gan apsūdzošos, gan attaisnojošos*”, ko var uztvert kā Savienības kriminālprocesa tiesību pamatprincipa izpausmi (mans izcēlums).

²⁹ Ligeti, K., “The Place of the Prosecutor in Common Law and Civil Law Jurisdictions”, *The Oxford Handbook of Criminal Process*, Oxford University Press, Oksforda, 2019. gads, tiek skaidrots, ka saskaņā ar likumības principu, ja izmeklēšanas beigās ir pietiekami pierādījumi, prokuroram principā ir pienākums veikt kriminālvajāšanu un viņš nevar izbeigt lietu.

c) Nobeiguma piezīmes

89. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ, kas it īpaši ir saistīti ar Savienības neatkarību civildienesta pārvaldībā, kā arī ar valsts krimināltiesību atbilstības trūkumu šīs lietas apstākļos, uzskatu, ka jānoraida PV argumenti, kuros tiek apgalvots, ka pirmajā instancē apstrīdētie lēmumi ir prettiesiski, jo tie ir balstīti uz darbībām, kas ir Komisijas ierēdņu Beļģijas teritorijā izdarīti noziedzīgi nodarījumi, un ka iecelējinstītūcija saskaņā ar Beļģijas krimināltiesībām nedrīkstēja tos pieņemt.

90. Vispārējās tiesas apgalvojums pārsūdzētā sprieduma 185. punktā, saskaņā ar kuru “darba attiecības starp ierēdņiem un tā iestādi reglamentē vienīgi Civildienesta noteikumi”, neatklāj nekādu tiesību kļūdu, jo tas ir jāsaprot tādējādi, ka ar to tiek noraidīti PV argumenti, kuros būtībā tiek apgalvots, ka valsts krimināltiesības ir pārākās par Savienības civildienesta tiesībām vai ka valsts krimināltiesības veido vismaz Savienības civildienesta tiesību “avotu”. Tā kā šie argumenti ir balstīti uz nepareizu Savienības tiesību izpratni, tie ir jānoraida.

3. Starpsecinājumi

91. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu noraidīt pirmo apelācijas sūdzības pamatu kā nepamatotu.

C. Par otro apelācijas sūdzības pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

92. Savā otrajā pamatā PV kritizē novērtējumu, ko Vispārējās tiesa sniegusi pārsūdzētā sprieduma 184. un 192. punktā.

93. Pirmkārt, PV apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 184. punktā Vispārējās tiesas konstatējums, ka neviens no faktiem, kurus PV bija raksturojis kā psiholoģisku vardarbību vai apzinātu nepatiesu paziņojumu sniegšanu, nav ticis šādi kvalificēts, kā arī par tiem Beļģijas valsts tiesa neesot pasludinājusi notiesājošu spriedumu, esot izskaidrojams ar to, ka Komisija “traucēja” kriminālizmeklēšanu. Tā esot ļaunprātīgi izmantojusi funkcionālo imunitāti, sistemātiski atsakoties ļaut aizdomās turēto uzklausišanu, pārkāpjot LES 4. pantā paredzēto lojālas sadarbības principu, lai gan neesot runas par valsts varas aktu.

94. Otrkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 192. punktā esot sagrozījusi lietas materiālus, pamatojot PV iebilduma par Civildienesta noteikumu 11.a panta pārkāpumu noraidījumu ar konstatējumu, ka vienkārša sūdzība, ko ierēdnis iesniedzis pret personām, kuras ir atbildīgas par lēmumu pieņemšanu attiecībā uz viņu, pati par sevi nevar radīt interešu konfliktu viņu lietā, lai gan pēc PV iesniegtajām sūdzībām par diviem no trijiem iecelējinstītūcijas locekļiem esot sāka kriminālizmeklēšana. PV uzskata, ka šim apstāklim būtu bijis jāliek Vispārējai tiesai konstatēt interešu konflikta esamību attiecībā uz šiem iecelējinstītūcijas locekļiem disciplinārlietās CMS 13/087 un CMS 17/025, kā arī 2019. gada 21. oktobra lēmumā par atstādināšanu no amata šīs pēdējās minētās disciplinārlietas beigās. Līdz ar to Vispārējai tiesai būtu bijis jākonstatē Hartas 41. panta, Civildienesta noteikumu 11.a panta un Civildienesta noteikumu IX pielikuma 6. panta 5. punkta pārkāpums.

95. Komisija uzskata, ka iebildums par lojālas sadarbības ar Beļģijas tiesu iestādēm neesamību tādēļ, ka tā sistemātiski atteicās atļaut izmeklēšanas tiesnesim uz klausīt aizdomās turētos, ir jauns un tādējādi Vispārējai tiesai nevar pārņemt, ka tā nav izlēmusi šo jautājumu. Pakārtoti Komisija uzskata, ka tai bija pamats noraidīt Beļģijas tiesu iestāžu lūgumus, kas pamatoti ar Civildienesta noteikumu 19. pantu.

96. Attiecībā uz iebildumu par Civildienesta noteikumu 11.a panta pārkāpumu Komisija apgalvo, ka PV esot nevis kritizējusi judikatūru, uz kuru pamatojās Vispārējā tiesa, bet gan esot balstījies uz faktiskiem apsvērumiem, kuri padara šo iebildumu nepieņemamu un kuri katrā ziņā neļaujot apstrīdēt secinājumu, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 192. punktā. Turklāt šis iebildums esot vērsti pret divām procedūrām, ko Vispārējā tiesa esot skaidri izslēgusi no savas pārbaudes, jo pirmajā no tām tika pieņemts vēlāk atsaukts lēmums par atstādināšanu no amata un otrā ir atsevišķas tiesvedības priekšmets.

2. Vērtējums

97. Otrā apelācijas sūdzības pamata pārbaude tiks koncentrēta uz Vispārējās tiesas argumentiem pārsūdzētā sprieduma 192. punktā, ar kuru tā noraidīja PV argumentu, saskaņā ar ko diviem no trijiem iecelējinstiūcijas locekļiem, kuri bija pieņēmuši pirmajā instancē apstrīdētos lēmumus, esot bijis interešu konflikts, jo viņi abi bija iesaistīti Beļģijā sāktajos kriminālprocesos par psiholoģisku vardarbību vai publisku dokumentu viltošanu. PV atsaucas uz Hartas 41. panta 1. punktā, kā arī Civildienesta noteikumu 11.a pantā garantētā objektivitātes principa pārkāpumu. Turklāt viņš uzskata, ka Vispārējās tiesas apgalvojums, saskaņā ar kuru apstākļi, ka attiecīgās personas ir iesaistītas minētajos procesos, neesot pietiekams, lai apšaubītu viņu objektivitāti, esot jāuzskata par sagrozīšanu, izkropļojot faktus, ciktāl Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka attiecīgos procesus ir izraisījušas apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtās sūdzības, kas iesniegtas nolūkā izvairīties no disciplinārlietas.

a) “Objektivitātes” jēdziens civildienesta tiesībās

98. Vispirms jāatzīmē, ka Hartas 41. panta 1. punktā noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās. Objektivitātes prasības mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi, kas ir Savienības pamatā. Tāpat jāatgādina, ka Tiesa nesen spriedumā Parlaments/UZ ir apstiprinājusi, ka objektivitātes prasība tiek piemērota arī civildienesta jomā³⁰. Šajā kontekstā atļaušos atsaukties uz saviem šajā pašā lietā sniegtajiem secinājumiem, kuros norādīju, ka, “tā kā gan iestāžu un struktūru iekšējā darbība, gan ārējais tēls ir atkarīgi no šīs prasības ievērošanas, tai noteikti ir jāatteicas uz visām Savienības pārvaldes darbības jomām, tostarp uz aspektiem, kas saistīti ar civildienesta pārvaldību, piemēram, *darbinieku* iecelšanu, paaugstināšanu amatā un *sodišanu*”³¹. Tāpēc, manuprāt, nav šaubu, ka objektivitātes prasība attiecas uz tādām disciplinārlietām kā šajā lietā.

99. Civildienesta noteikumu 11.a pantā, uz ko PV atsaucas savos apsvērumos, ir ietverti īpaši noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt, ka ierēdnis pilda savus pienākumus bez interešu konflikta, kas traucētu pienākumu veikšanu³². Atbilstoši šī panta 1. punktam, pildot savus pienākumus, ierēdnis nedrīkst aplūkot jautājumus, kuros tam ir tieša vai netieša personīga interese, piemēram,

³⁰ Spriedums, 2021. gada 21. oktobris, Parlaments/UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863, 51. un nākamie punkti).

³¹ Skatīt 104. punktu manos secinājumos lietā Parlaments/UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:497). (mans izcēlums).

³² Giacobbo Peyronnel, V., un Perillo, E., *Statut de la fonction publique de l'Union européenne*, Larcier, Brisele, 2017, 170. lpp.

lai mazinātu savu neatkarību, jo īpaši ģimenes un finansiālās intereses. Ņemot vērā, ka šajos noteikumos ir ietverta objektivitātes prasības izpaušme plašā nozīmē, uzskatu, ka tie jāinterpretē, ņemot vērā “objektivitātes” jēdzienu, kāds izriet no Tiesas judikatūras. Man šķiet, ka tieši šī ir pieeja, kuru Vispārējā tiesa izmantoja, pārsūdzētā sprieduma 190. punktā norādot, ka Civildienesta noteikumu 11.a pantam ir jāatzīst “*plaša piemērošanas joma*, ņemot vērā šajā tiesību normā izvirzīto neatkarības un integritātes mērķu būtisko raksturu un ierēdņiem un darbiniekiem paredzētā pienākuma vispārīgo raksturu” (mans izcēlums).

100. Tiesa savā judikatūrā balstās uz “objektivitātes” jēdzienu, kas ietver divas daļas. Pirmkārt, subjektīvā objektivitāte, atbilstoši kurai neviens attiecīgās iestādes darbinieks nedrīkst paust aizspriedumu vai personīgu pieņēmumu, un, otrkārt, objektīvā objektivitāte, saskaņā ar kuru šai iestādei ir jāsniedz pietiekamas garantijas, lai varētu izslēgt jebkādas leģitīmas šaubas attiecībā uz iespējamo aizspriedumu. Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka, lai pierādītu, ka administratīvās procedūras organizēšana nesniedz pietiekamas garantijas jebkādu leģitīmu šaubu izslēgšanai attiecībā uz iespējamiem aizspriedumiem, katrā ziņā netiek prasīts pierādīt objektivitātes trūkumu. Pietiek ar to, ka leģitīmās šaubas šajā ziņā pastāv un tās nevar kļiedēt³³. Vispārējās tiesas argumenti ir jāizvērtē, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus.

101. Attiecībā uz objektīvo objektivitāti ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pēc tam, kad pārsūdzētā sprieduma 180. un 191. punktā bija izklāstījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītos argumentus par interešu konflikta esamību saistībā ar personu, kuras pieņēma lēmumus pret viņu sāktajās disciplinārlietās, iesaisti kriminālprocesos, kas bija sākti par psiholoģisku vardarbību vai publisku dokumentu viltošanu, šī paša sprieduma 193. un 194. punktā konstatēja, ka šādi argumenti nav tikuši pamatoti ne ar vienu pierādījumu. Turklāt jānorāda, ka šajā apelācijas sūdzībā PV nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas ļautu labāk pamatot šo aspektu.

102. Līdz ar to, kā jau norādīju³⁴, uzskatu, ka ir jābalstās uz pieņēmumu, ka izskatāmajā lietā nav bijis psiholoģiskas vardarbības. Tas pats attiecas uz apgalvojumu, kas ir vērsti pret trīspusējas iecelējinstiucijas locekļiem, ka tie ir izdarījuši noziedzīgus nodarījumus, ņemot vērā, ka Beļģijā sāko kriminālprocesu rezultātā nav ticis piespriests kriminālsods, ko Vispārējā tiesa pamatoti uzsvēra pārsūdzētā sprieduma 184. punktā. Tā kā attiecīgās personas var pamatoti atsaukties uz nevainīguma prezumpciju, man šķiet acīmredzami, ka vienkāršas sūdzības iesniegšana pati par sevi nav pietiekama, lai radītu šaubas par locekļu objektivitāti, ja nav citu pierādījumu, kas ļautu secināt, ka pastāv interešu konflikts. Citāds secinājums liktu apšaubīt tiesības uz nevainīguma prezumpciju kā lietas taisnīgas izskatīšanas garantiju un deformēt pierādīšanas pienākumu kriminālprocesā, kas man šķiet nesaderīgi ar tiesiskumu.

b) Par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu un risku labai administrācijas darbībai

103. Šie apsvērumi jau ļauj noraidīt lielu daļu no PV izvirzītajiem argumentiem par apgalvoto sagrozīšanu, ko atklājot Vispārējās tiesas argumenti pārsūdzētā sprieduma 192. punktā. Tomēr uzskatu, ka šis iebildums ir jāizskata padziļināti, lai kļiedētu jebkādas šaubas, kas varētu turpināties attiecībā uz minētajā spriedumā izklāstītā pamatojuma tiesiskumu.

104. Vispārējā tiesa iepriekš minētajā punktā norādīja, ka “prasītāja apgalvojums, ka sūdzības iesniegšana, ja tā tiktu pieņemta, būtu pietiekama, lai radītu interešu konfliktu, dotu iespēju jebkurai amatpersonai traucēt pret to vērsto disciplinārsodu pieņemšanu”, piebilstot, ka

³³ Spriedums, 2021. gada 21. oktobris, Parlaments/UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863, 54. punkts).

³⁴ Skat. šo secinājumu 51. punktu.

“ierēdnis, pret kuru ierosināta disciplinārlieta, varētu vienkārši iesniegt sūdzību pret personām, kas atbildīgas par lēmumu pieņemšanu par viņu, un pēc tam prasīt to noraidīšanu, piemērojot Civildienesta noteikumu 11.a pantu”. Šajā ziņā PV apgalvo, ka Beļģijas tiesā izskatāmās procedūras nevar tikt interpretētas kā “vienkārša sūdzība”, ko viņš esot iesniedzis, lai izvairītos no disciplinārlietas. PV uzskata, ka tieši kriminālizmeklēšanas sākšana nosaka interešu konflikta esamību.

105. Vispārējās tiesas viedoklis, kas izklāstīts iepriekšējā punktā, ļauj nodrošināt disciplinārlietas objektivitāti, vienlaikus nodrošinot administrācijas labu darbību. Pirmkārt, no pārsūdzētā sprieduma 189. un 190. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa pilnībā apzinājās nozīmi, kāda ir Civildienesta noteikumu 11.a pantam, atgādinot, ka šīs tiesību normas “mērķis ir nodrošināt ierēdņu un darbinieku neatkarību, integritāti un objektivitāti”. Otrkārt, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pamatoti ir atzinusi, ka “objektivitātes” jēdziena interpretācija tādā nozīmē, ka iecelēj institūcijas locekļiem, kas iesaistīti kriminālizmeklēšanā, bija jāatturas no iesaistīšanās disciplinārlietā, un kādu to atbalstīja PV, bija juridiski nepiemērojama, jo ne tikai nebija objektīva iemesla apšaubīt attiecīgo personu objektivitāti, bet arī tādēļ, ka pastāvēja *ievērojams risks traucēt administrācijas darbu*, ja tiktu izmantota šāda interpretācija.

106. Konkrētāk, Vispārējā tiesa ir norādījusi uz risku, ka sūdzības iesniegšanu ierēdnis varētu izmantot tādā veidā, lai to varētu kvalificēt kā “ļauņprātīgu”, lai radītu interešu konfliktu un lūgtu noraidīt personas, kuras ir atbildīgas par lēmumu pieņemšanu attiecībā uz viņu, tādējādi traucējot panākt disciplinārlietas mērķi. Šajā ziņā uzmanība ir jāpievērš tam, ka PV ir iesniedzis vairākas sūdzības, kā dēļ tika apsūdzēti aptuveni *četrdesmit Komisijas ierēdņi un darbinieki*. Līdz ar to ievērojams skaits personu šajā iestādē pēc PV iniciatīvas ir apsūdzētas par psiholoģisku vardarbību un noziedzīgu izturēšanos. Šis apstāklis ir nozīmīgs un prasa dažus juridiska rakstura komentārus.

107. Uzskatu, ka nevar izslēgt, ka pastāv apstākļi, kuros tādu tiesību īstenošana kā lūgums atbrīvot ierēdņi no atbildības iespējamā interešu konflikta dēļ var tikt kvalificēta kā ļauņprātīga rīcība. Tiesa ir vairākas reizes norādījusi, ka saskaņā ar vispārēju Savienības tiesību principu indivīdi nevar krāpnieciski vai ļauņprātīgi atsaukties uz šo tiesību normām³⁵. Kā izriet no judikatūras, ļauņprātīgas rīcības pierādīšanai ir nepieciešams, pirmkārt, objektīvu apstākļu kopums, no kuriem izriet, ka, lai gan Savienības tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi formāli ir ievēroti, šā regulējuma mērķis nav sasniegts, un, otrkārt, subjektīvs elements, ko veido vēlme iegūt no Savienības tiesiskā regulējuma izrietošu priekšrocību, mākslīgi radot tās iegūšanai vajadzīgos nosacījumus³⁶.

108. Protams, lai gan Vispārējā tiesa nav skaidri kvalificējusi PV rīcību kā “ļauņprātīgu” saskaņā ar judikatūrā izstrādātajiem kritērijiem, tomēr no pārsūdzētā sprieduma 192. punkta izriet, ka tai bija nopietnas šaubas, ka PV iesniegtās sūdzības par attiecīgajiem ierēdņiem ir pamatotas. Šajā kontekstā man šķiet, ka Vispārējā tiesa varēja likumīgi paust zināmas bažas par risku, ko rada PV atbalstītā interpretācija attiecībā uz disciplinārlietas atbilstošu norisi, it īpaši ņemot vērā, pirmkārt, ļoti lielo sūdzību skaitu, kas iesniegtas pret dažādiem ierēdņiem Komisijā, un, otrkārt, pierādījumu par psiholoģisku vardarbību, kā arī kriminālpārkāpumu neesamību konkrētajos apstākļos.

³⁵ Skat. spriedumu, 2021. gada 9. septembris, *Volkswagen Bank* u.c. (C-33/20, C-155/20 un C-187/20, EU:C:2021:736, 121. punkts).

³⁶ Skat. spriedumu, 2021. gada 9. septembris, *Volkswagen Bank* u.c. (C-33/20, C-155/20 un C-187/20, EU:C:2021:736, 122. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

109. Proti, ja vien šīs sūdzības nav iesniegtas ar vienīgo mērķi ierobežot iecelējinstītūcijas darbu, būtu bijis saprātīgi gaidīt, ka PV būtu bijis spējīgs pierādīt dažas vardarbības situācijas, kas acīmredzami tā nav. Ja nav pretēju norāžu, rodas jautājums, vai PV patiešām ir rīkojies labticīgi, kā tas prasīts Savienības tiesībās, vai arī viņa mērķis drīzāk ir bijis izmantot aizsardzību, kas piešķirta ar Civildienesta noteikumu 11.a pantu, kā tas interpretēts, ņemot vērā objektivitātes prasību, lai sasniegtu mērķus, kurus Savienības likumdevējs acīmredzami nav paredzējis, proti, ļaut ierēdnim traucēt administrācijas darbu un radīt kaitējumu saviem kolēģiem.

110. Ja tas tā būtu, šī rīcība neapšaubāmi atbilstu kritērijiem, kas vajadzīgi, lai to kvalificētu kā tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, kālab ar iepriekš minēto tiesību normu piešķirto tiesību izmantošana viņam būtu jāatsaka³⁷. Citiem vārdiem, PV nevarētu likumīgi atsaukties uz Civildienesta noteikumu 11.a pantu. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jānorāda, ka galu galā runa ir par faktu jautājumu, uz kuru Vispārējā tiesa, šķiet, ir sniegusi pietiekami skaidru atbildi, pamatojoties uz apstākļu novērtējumu. Vispārējās tiesas piesardzīgā pieeja attiecībā uz PV attieksmi pret administrāciju, it īpaši attiecīgajā disciplinārlietā, man šķiet pamatota šīs lietas īpašajos apstākļos. Šo iemeslu dēļ secinu, ka Vispārējās tiesas argumentos nav pieļauta tiesību kļūda.

111. Neraugoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, uzskatu, ka Tiesai nav izsmeloši jālemj par jautājumu, vai Vispārējā tiesa varēja noraidīt PV argumentus, atklājot tā īstenoto ļaunprātīgo rīcību, jo katrā ziņā nevainīguma prezumpcijas ievērošana un pierādījumu par pretējo neesamība paši par sevi ir spēcīgi argumenti, kas ļauj secināt, ka nav tikusi pārkāpta objektivitātes prasība tādēļ, ka lēmumu pieņemšanā piedalījās atsevišķi iecelējinstītūcijas locekļi, par kuriem PV bija iesniedzis sūdzības. Manuprāt, nepieciešamība novērst ļaunprātīgu rīcību kopumā, uz kuru atsaucas Vispārējā tiesa, ir tikai *papildu arguments, kura mērķis ir pamatot jau pietiekami pārlicinošu argumentāciju*.

3. Nobeiguma piezīmes

112. Otrā apelācijas sūdzības pamata pārbaude, konkrētāk, attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 189.–194. punktā izklāstīto pamatojumu, neatklāj nekādu tiesību kļūdu. Gluži pretēji, ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa ir pareizi noteikusi Civildienesta noteikumu 11.a panta piemērošanas jomu, to interpretējot atbilstoši Hartas 41. panta 1. punktā paredzētajam objektivitātes principam, un pamatoti ir nolēmusi, ka atsevišķu iecelējinstītūcijas locekļu, par kuriem ir iesniegtas PV sūdzības, piedalīšanās nerada interešu konfliktu, kas varētu izraisīt pret PV disciplinārlietā pieņemto lēmumu prettiesiskumu.

113. Pārsūdzētā sprieduma 192. punktā Vispārējās tiesas norādītais risks, ka ļaunprātīga objektivitātes principa izmantošana izraisa administrācijas nepareizu darbību un it īpaši kaitējumu attiecīgās disciplinārlietas pienācīgai norisei, ir pamatots ar lietas īpašajiem apstākļiem, proti, faktu, ka PV bija iesniedzis īpaši lielu skaitu sūdzību pret dažādiem Komisijas ierēdņiem, neraugoties uz to, ka nav pierādījumu, ka viņi būtu veikuši psiholoģisku vardarbību, kā arī kriminālpārkāpumus. Tāpēc uzskatu, ka ir jānoraida PV argumenti par apgalvoto objektivitātes prasības pārkāpumu.

³⁷ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 26. februāris, *T Denmark un Y Denmark* (C-116/16 un C-117/16, EU:C:2019:135, 72. punkts), kurā Tiesa nosprieda, ka ir jāatsaka Savienības tiesību normu piemērošana, ja atsaukšanās uz tām notiek nevis tādēļ, lai īstenotu šo normu mērķus, bet gan nolūkā gūt labumu no Savienības tiesībām, kaut arī nosacījumi šā labuma gūšanai ir izpildīti tikai formāli.

4. Starpsecinājumi

114. Šīs analīzes noslēgumā uzskatu, ka apelācijas sūdzības otrais pamats nevar tikt apmierināts. Ierosinu to noraidīt kā nepamatotu.

D. Par apelācijas sūdzības astoto pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

115. Ar astoto pamatu PV apgalvo, ka Vispārējās tiesas vērtējumā par viņa prasības atcelt 2016. gada 26. jūlija lēmumu par atstādināšanu no amata pieņemamību esot pieļautas divas tiesību kļūdas.

116. Pirmām kārtām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 81. punktā neesot varējusi pamatoti konstatēt, ka iecelēj institūcija ir veikusi kompensējošu ieskaitu starp PV parādiem Komisijai un summām, kas Komisijai bija jāmaksā apelācijas sūdzības iesniedzējam. Lēmuma par atstādināšanu no amata atsaukšanas dēļ ar atpakaļejošu spēku būtu izzudušas visas šī lēmuma sekas, it īpaši nepamatotās prombūtnes konstatējumi. No tā būtu izrietējis, ka pēc šīs atsaukšanas parādus būtu bijis jāanulē un ieturējumus no algas būtu bijis jāatmaksā, tādējādi ieskaitu nevarētu veikt.

117. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 82. punktā konstatējot, ka lēmuma par atstādināšanu no amata finanšu sekas esot tikušas neitralizētas pirms prasības celšanas lietā T-786/16. Iecelēj institūcija neesot kompensējusi sava lēmuma par atstādināšanu no amata finansiālās sekas, jo šajā nolūkā tai esot bijis jāizmaksā PV kompensācija par materiāliem zaudējumiem un morālu kaitējumu.

118. Komisija uzskata, ka, pirmkārt, atceļot disciplinārlietu izmeklēšanas neveikšanas dēļ, nebūtu izzuduši iepriekš pieņemtie lēmumi, ar kuriem bija pamatota šīs lietas sākšana un kuri bija pilnībā nodalāmi un neatkarīgi no minētās lietas. Otrkārt, lēmuma par atstādināšanu no amata atsaukšanas finansiālās sekas esot tikušas neitralizētas.

2. Vērtējums

119. Pēc Tiesas lūguma astotā pamata vērtējums tiks balstīts uz Vispārējās tiesas argumentiem pārsūdzētā sprieduma 81. un 82. punktā, kurā tā secināja, ka PV atcelšanas prasība pret 2016. gada 26. jūlija lēmumu par viņa atstādināšanu no amata ir nepieņemama. Konkrētāk, PV apstrīd Vispārējās tiesas konstatējumu pārsūdzētā sprieduma 82. punktā, saskaņā ar kuru atcelšanas prasībai pret 2016. gada 26. jūlija lēmumu par atstādināšanu no amata nav priekšmeta, jo tas ir atsaukts un tā finansiālās sekas tika neitralizētas pirms prasības celšanas lietā T-786/16. PV uzskata, ka iecelēj institūcija neesot kompensējusi lēmuma par atstādināšanu finansiālās sekas, jo PV šajā nolūkā bija jāsaņem atlīdzība par materiālajiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kas izriet no šīs atstādināšanas.

a) Par “interesi celt prasību”, kas prasīta procesuālajās tiesībās

120. Kā ģenerālvokāte J. Kokote ir paskaidrojusi savos secinājumos lietā *Wunenburger/Komisija*³⁸, procesuālajā kontekstā prasība ņemt vērā intereses prasības celšanā nodrošina, ka tiesām nav jādod slēdziens par tīri hipotētiskiem tiesību jautājumiem. Tādēļ interese prasības celšanā ir obligāts pieņemamības nosacījums, kas var kļūt nozīmīgs dažādās tiesvedības stadijās. Šai interesei celt prasību neapšaubāmi ir jāpastāv no prasības celšanas brīža. Tomēr tai ir jāturpina pastāvēt arī pēc prasības celšanas līdz sprieduma pasludināšanai pēc būtības³⁹.

121. Ja interese celt prasību pazūd tikai notiekošās tiesvedības laikā, vairs noteikti nav pamatoti pieņemt tiesas lēmumu pēc būtības. Tomēr nevar gaidīt, ka prasītājs piekritīs, ka viņa sākotnēji pieņemamā prasība ir vienkārši jānoraida un ka viņam jāsedz tiesāšanās izdevumi. Vienīgais piemērotais risinājums šādā gadījumā, gluži pretēji, ir atzīt, ka strīdam ir zudis “priekšmets”, tādējādi paužot, pirmām kārtām, ka prasības pamats ir zudis tikai pēc tās iesniegšanas un, otrām kārtām, novērst prasītājam negatīvas finansiālas sekas.

122. Saskaņā ar judikatūru prasītāja intereses celt prasību turpināta pastāvēšana var izrietēt, pirmkārt, no riska, ka Savienības iestādes (iespējami) prettiesiskā rīcība varētu atkārtoties. Proti, LESD 266. panta 1. punktā iestādei, kuras pieņemtie akti ir atcelti, “ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai pildītu Tiesas spriedumu”, kas praktiski nozīmē, ka šai iestādei ir jāņem vērā minētajā spriedumā izklāstītie spēkā neesamības pamati gadījumā, ja tai būtu jālemj vēlāk aizstāt atcelto aktu⁴⁰. Otrkārt, interese celt prasību var turpināt pastāvēt, ja lēmums par atcelšanas prasību ir nozīmīgs iespējamai prasītāja prasībai par zaudējumu atlīdzību. Treškārt, prasītājs dažos gadījumos un it īpaši civildienesta lietās var būt ieinteresēts panākt, ka tiek dzēsti negatīvi paziņojumi par viņa personu, lai nākotnē viņš varētu tikt rehabilitēts.

b) Vispārējās tiesas argumentu pārbaude

123. Pārsūdzētais spriedums attiecas uz *otro no šiem trim gadījumiem*, proti, apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību par zaudējumu atlīdzību. Tiesa nosprieda, ka prasītāja intereses celt prasību saglabāšanās ir jāizvērtē *in concreto*, ņemot vērā tostarp apgalvotās pārkāpuma sekas un apgalvotā kaitējuma būtību⁴¹. PV situācija šajā lietā ir jāvērtē, ņemot vērā šos principus. Veicot pārbaudi, būs jāpārbauda arī tas, vai Vispārējās tiesas argumentos ir ņemti vērā šie principi.

124. Šajā ziņā uzreiz jāpievērš uzmanība, ka PV neatrodas situācijā, kas minēta šo secinājumu 121. punktā. PV atcelšanas prasībai “nav priekšmeta” nevis tāpēc, ka interese celt prasību esot *zudusi notiekošajā tiesvedībā, bet drīzāk tādēļ, ka apstrīdētais lēmums ir beidzis pastāvēt pat pirms prasības celšanas*. Proti, ir jāatgādina, ka iecelējinstiucija atsauca savu lēmumu par atstādināšanu no amata 2017. gada 24. jūlijā, proti, datumā, kas bija pirms prasības celšanas Vispārējā tiesā. Tieši šajā kontekstā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 80. punktā vispirms atgādināja fundamentālo atšķirību starp “atcelšanu”, kuras dēļ lēmums zūd tikai attiecībā uz nākotni⁴², un šāda lēmuma “atsaukšanu”, kam ir atpakaļejošs spēks. Pēc tam Vispārējā tiesa

³⁸ C-362/05 P, EU:C:2007:104, 35. un 36. punkts.

³⁹ Skat. spriedumus, 2013. gada 28. maijs, *Abdulrahim/Padome* un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 61. punkts), un 2013. gada 27. jūnijs, *Xeda International* un *Pace International/Komisija* (C-149/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:433, 31. punkts).

⁴⁰ Lenaerts K., Maselis I., Gutman K., *EU Procedural Law*, 7.223. punkts, 416. lpp.

⁴¹ Spriedums, 2013. gada 28. maijs, *Abdulrahim/Padome* un Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 65. punkts).

⁴² Spriedums, 2013. gada 27. jūnijs, *Xeda International* un *Pace International/Komisija* (C-149/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:433, 32. punkts).

pārsūdzētā sprieduma 82. punktā konstatēja, ka attiecīgā lēmuma par atstādināšanu atsaukšanas dēļ tas tika atcelts ar atpakaļejošu spēku un līdz ar to, tā kā apstrīdētais lēmums vairs neeksistēja, tas vairs nevarēja būt nelabvēlīgs PV. Šis konstatējums man šķiet juridiski nevainojams.

125. Attiecībā uz intereses celt prasību par zaudējumu atlīdzību esamību, ir jāatgādina, ka Tiesa nosprieda, ka prasība par zaudējumu atlīdzību ir “autonoms” tiesību aizsardzības līdzeklis, kam tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā ir sava īpaša funkcija un uz kuru attiecas īstenošanas nosacījumi, kas ir paredzēti, ņemot vērā tā īpašo mērķi⁴³. Līdz ar to atcelšanas prasības iesniegšana nav nepieciešams priekšnoteikums, lai celtu prasību par zaudējumu atlīdzību nolūkā saņemt no tā izrietošo zaudējumu atlīdzību⁴⁴. Izskatāmās lietas kontekstā jāatzīmē, ka PV faktiski savai prasībai par spēkā neesamības atzīšanu pievienoja prasību par zaudējumu atlīdzību. Tāpēc man šķiet, ka intereses celt prasību neesamība prasībā par spēkā neesamības atzīšanu nav izšķiroša, lai noteiktu tā prasības par zaudējumu atlīdzību pieņemamību. Turpretī es uzskatu, ka ir obligāti jānosaka, vai šajā lietā bija izpildīti minētās prasības, kā arī LESD 340. panta otrajā daļā minētie pieņemamības nosacījumi, ņemot vērā tieši tās “autonomo” raksturu.

126. Attiecībā uz atlīdzības⁴⁵ pieprasīšanas nosacījumiem man ir zināmas šaubas par to, vai tie šajā gadījumā ir izpildīti. Jo īpaši man šķiet apšaubāms, ka varētu pastāvēt cēloņsakarība starp lēmumu par atstādināšanu no amata, ko atsauc pati iecelēj institūcija, un materiālajiem zaudējumiem, kas esot nodarīti PV. Kā Vispārējā tiesa norādīja pārsūdzētā sprieduma 81. punktā, 2017. gada 24. jūlija lēmuma par atstādināšanu no amata atsaukšanas dēļ PV, pirmkārt, tika atjaunots darbā Komisijā no 2017. gada 16. septembra un, otrkārt, viņam ar atpakaļejošu spēku tika piešķirts atalgojums un ikgadējais atvaļinājums par laikposmu no 2016. gada 1. augusta līdz 2017. gada 15. septembrim.

127. Turklāt jānorāda, ka *iecelēj institūcija bija veikusi ieskaitu, savstarpēji kompensējot PV parādus Komisijai un summas, ko Komisija bija parādā PV* par iepriekš minēto periodu, lai samaksātu PV atlikumu 9550 EUR apmērā. Līdz ar to, kā Vispārējā tiesa pamatoti norādīja pārsūdzētā sprieduma 82. punktā, 2016. gada 26. jūlija lēmums par atstādināšanu no amata tika atsaukts un tā finansiālās sekas tika neitralizētas. Lai gan PV savā apelācijas sūdzībā apgalvo, ka šī kompensācija esot bijusi nepamatota, viņam tiks iebilsts, ka lēmuma par atstādināšanu no amata atsaukšanas dēļ nav izzuduši agrākie lēmumi, kuros tika konstatēta nepamatota prombūtne, ar ko tika pamatota disciplinārlieta. Tātad Vispārējā tiesa ir pamatoti apstiprinājusi kompensējošo ieskaitu starp apelācijas sūdzības iesniedzēja parādiem nepamatotu prombūtnes gadījumu dēļ un summām, kas šajā laikposmā Komisijai bija jāmaksā apelācijas sūdzības iesniedzējam. Šādos apstākļos ir grūti saprast, kā PV būtu varējis ciest materiālus zaudējumus.

c) Nobeiguma piezīmes

128. Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 81. un 82. punktā izklāstīto argumentu pārbaude neļauj konstatēt tiesību kļūdu. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus – tāpat kā Vispārējā tiesa – sliecos noraidīt jebkādu interesi celt prasību, it īpaši, ja nav PV nelabvēlīga akta. Protī, viss, šķiet, norāda uz to, ka PV apstrīdētais lēmums par atstādināšanu no amata tika atsaukts ar

⁴³ Spriedumi, 2004. gada 23. marts, *Ombuds/Lamberts* (C-234/02 P, EU:C:2004:174, 59. punkts), un 2020. gada 6. oktobris, *Bank Refah Kargaran/Padome* (C-134/19 P, EU:C:2020:793).

⁴⁴ Spriedums, 2006. gada 12. septembris, *Reynolds Tobacco u.c./Komisija* (C-131/03 P, EU:C:2006:541, 82. un 83. punkts).

⁴⁵ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpusligumiskās atbildības iestāšanās un tiesību uz zaudējumu atlīdzību izmantošana saskaņā ar LESD 340. pantu ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, kas saistīti ar iestāžu prettiesiskās rīcības, faktisku zaudējumu un cēloņsakarības starp šo rīcību un konkrētajiem zaudējumiem pastāvēšanu (skat. spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Commune de Millau un SEMEA/Komisija*, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, 96. punkts).

atpakaļejošu spēku pirms atcelšanas prasības iesniegšanas, tādējādi tam vairs nav sekas, kas varētu viņu nelabvēlīgi ietekmēt. Tātad Vispārējā tiesa ir pamatoti nospriedusi, ka atcelšanas prasība ir nepieņemama.

129. Attiecībā uz PV prasību par zaudējumu atlīdzību man šķiet, ka viņa izvirzītie argumenti neļauj novērtēt, kādā mērā viņš būtu cietis materiālos zaudējumus, ņemot vērā, ka Komisijas īstenotais kompensējošais ieskaits bija pamatots, kā Vispārējā tiesa to konstatēja savā spriedumā. Tāpēc uzskatu, ka PV argumenti, ar ko viņš pamatoja apgalvotās tiesības uz atlīdzību, ir jānoraida.

3. Starpsecinājumi

130. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ ierosinu noraidīt apelācijas sūdzības astoto pamatu kā nepamatotu.

VI. Secinājumi

131. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai atzīt apelācijas sūdzības pirmo, otro un astoto pamatu par nepamatotiem.